

Lærerveiledning til «Hvordan er det å ha autisme?»

Nøkkelord:

Autisme, mangfold, empati, kommunikasjon, identitet, tilhørighet

FØR

Forslag til oppstart

Lærer sier:

«Denne teksten er skrevet av en 13-åring som har autisme. Den handler om hvordan verden kan oppleves annerledes.»

Avtal noen retningslinjer før samtalen:

Vi snakker *respektfullt*

Ingen må dele personlige erfaringer, men kan hvis du føler deg trygg på det

Det er lov å stille spørsmål, men ikke dømme

Refleksjon, muntlig, tenk og del.

Noter gjerne mens dere prater.

Hva tenker du på når du hører ordet autisme?

Hvor tror du kunnskapen vår om autisme kommer fra – mennesker, medier, film?

Har du noen gang følt deg overstimulert eller sliten av lyder, folk eller krav?

Hvorfor kan forutsigbarhet være viktig for noen mennesker?

Hva betyr det å «passe inn» i en skolehverdag?

Kan det være en styrke å være annerledes? Hvorfor / hvorfor ikke?

Om illustrasjonen av Rune Markhus

Hva legger du først merke til i illustrasjonen? Farger, personer, stemning og detaljer

Hvilke følelser tror du illustrasjonen prøver å vise? Hva i bildet får deg til å tenke det?

Hva tror du skjer i situasjonen som er illustrert? Hva kan ha skjedd før, og hva kan skje etterpå?

Hvordan henger illustrasjonen sammen med tittelen på teksten? Hva tror du teksten kommer til å handle om ut fra bildet?

Hvis illustrasjonen kunne snakke, hva ville den sagt?

Underveis

Teksten kan leses høyt i klassen, stille individuelt eller i læringspar

STOPP–TENK–SKRIV

1. Etter første avsnitt, om sanseinntrykk

Stopp:

Les frem til avsnittet om motorvei og hodetelefoner.

Tenk:

Hvordan ville skolehverdagen vært hvis alle lyder og inntrykk traff deg samtidig?

Skriv (5 min):

Beskriv en helt vanlig situasjon (klasserom, kantine, kjøpesenter, trikk, buss). Forestill deg at du ikke klarer å sortere bort lyder og inntrykk.

2. Etter avsnittet om venner og kommunikasjon

Stopp:

Les frem til avsnittet om øyekontakt, småprat og vennskap.

Tenk:

Hva tar vi for gitt når vi snakker med andre?

Skriv (5 min):

Skriv tre ting du gjør automatisk i en samtale. Tenk over hvordan disse kan oppleves for noen med autisme.

Hvordan kan vi tilpasse kommunikasjon slik at flere føler seg inkludert?

Etter

Benytt følgende spørsmål i etterarbeidet med teksten. Legg gjerne til flere underveis.

Forståelse – rett inn i teksten

Hvem er teksten skrevet av?

Hvordan beskriver forfatteren sanseinntrykk?

Hva sammenlignes overstimulering med?

Hvorfor bruker forfatteren hodetelefoner?

Hva kan skje hvis planer endres brått?

Hva slags hjelpemiddel nevnes for å skape oversikt?

Hvorfor kan øyekontakt være vanskelig?

Hva kan være utfordrende med småprat?

Hvilket interessefelt har forfatteren?

Hva liker forfatteren ved å ha autisme?

Tolkning og vurdering

Hvorfor tror du teksten er skrevet i jeg-form?

Hvordan skaper teksten forståelse hos leseren?

Hva sier teksten om vennskap?

Hvorfor er det viktig å planlegge forutsigbart?

Hva mener forfatteren med at autister er like forskjellige som andre?

Hva lærte du om autisme som du ikke visste fra før?

Kjenner du deg igjen i noe i teksten? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvordan kan skolen bli mer inkluderende for elever med autisme?

Hvorfor er faktaboksen viktig sammen med den personlige teksten? Hva mer lærte du av den?

Hva er tekstens viktigste budskap, tenker du?

Skriv videre

Skriv et brev til en lærer: «*Dette hjelper meg å lære*»

Skriv et kort refleksjonsnotat hvor du oppsummerer arbeidet med artikkelen for deg selv.
Hva har gjort mest inntrykk?